

Lekualdaketa

ULA IRURETAGOIENA

Desberdin gara oporretan. Desberdin bidaiatzen dugun lekuetan espazio eta denbora desberdinean murgiltzen garenean. Gorputzaren erritmo organikoagoetara egokitzen den denboraldia izateaz gainera, bestelako testuinguru espazial batean egoteak desberdintasunak eskaintzen dizkio gure gorputzari. Espazioaren leku aldaketak gure sentsazioetan eragiten duela esan nahi da. Beste horizonte fisiko baten aukerarekin begiek “arnasten” dute sakon eta luze begiratzean; norberaren neurria inguruarekin harremanean jartzeko parada da, norberaren txikitasuna eta inguruarekin handitasuna jasoaz aldi berean. Orientazio desberdin batean kokaturiko oporretako etxean, egonaldiak beste harreman bat eskainiko digu eguzkiarekin, egunsentia edo ilunabarra bistartzeko denbora eskainiaz, planetaren meridiano eta paralelo kokapena gorpuztuz. Akaso etxeko pribatutasun beharraren aurrean erlaxatuago izan gaitzeko, edo ezinbestekotzat jotzen dugun espazio beharra lausotzen da. Beste soinu batzuek inguratuta egongo gara, naturako elementuak gertuago izango ditugu edo artifizialtasun gutxiagoko eremuetan denbora luzeago igarotzeko aukerak naturarekin lotura estuagoan egotea baimenduko digu. Eta beste klimatologia batek laztanduko gaitu –2022koa izerditan gogoratuko dugu berdin zein txokotan gordeta egon garen–, zaintza termikoak bere denbora hartuko du, itzala, babeslekua edo ura bilatzeak lekuaren irakurketa bat eskainiz.

Esan daiteke deskantsu egunetan testuinguruarekiko sortzen duguna lotura afektibo baten eraikuntzarekin harremanean dela. Horregatik pizten dira zenbait idealizazio bidaia-lekuarekiko; “hona etorriko nintzateke bizitzera” edo “toki honetan liburu bat idazteko bakera izango nuke” edo “erretirorako leku aproposa da hau”. Oro har, lekualdaketa beste atentzio espazial posible baterako atea irekitzen du, eta normalean inguratzen gaituenarekin loturan egoteko egoera irekiagoan edo prestutasun gehiagorekin gaude. ●

MANE ESPINOSA

Noren isla da Diada?

PERU IPARRAGIRRE

Kolore beltza hartuko du ANCK Kataluniako Diadaren egunean, irailaren 11n, antolatu duen manifestazioak. Asmo argi bati jarraiki hautatu dute kolorea, borroka eta amore emate eza irudikatzeko. Mezu zuzena helarazi dute, beltza zuriaren gainean: “Amaitu da alderdiengandik ezer espero izatea, herriak eta gizarte zibil antolatuak soilik lortuko du independentzia”. 2017ko urriaren 1eko erreferendumentik hona muga argiekin egin du topo Kataluniako independentismoak, eta instituzioetan dauden alderdien ezintasuna, borondate falta edo borondate faltaren itxura hartzen duen ezintasuna ez doa bat jendartean erroto den konbentzimendu independentistarekin. ERC eta Junts per Catalunya alderdiekiko mesfidantza eta deskontentua ez da berria, baina sektore independentista batzuen artean pazientzia agortzen ari dela dirudi. Vicent Partal VilaWeb hedabideko zuzendariak hala zioen abuztuaren 8ko editorialean: “Dagoeneko Katalunia lotsagabeki autonomista dago boterean. Esquerra Republicana eta Junts, gutxienez haien buruzagitzak, autonomia konstituzionaliki espainiarra ezustekorik gabe eta ahalik eta urte gehienez kudeatzea amesten dute. Eta CUPEk ez daki non dagoen ere”. Bitartean, Generalitateko lehendakari Pere Aragonèsek adierazi du ez duela ANCren Diadako manifestazioan parte hartuko, mobilizazioa “Espainiako Estatuaren aurka beharrean alderdi politikoen eta instituzioen aurkakoa” dela esanez. Independentzia lortzeko “alderdien eta instituzioen arteko batasuna” ezinbestekoa dela gaineratu du Aragonèsek. ANCKo presidente Dolors Feliuren arabera, Generalitateko presidentek Diadako manifestazioan parte ez hartzeak erakusten du Kataluniaren independentzian inplikaturik ez dagoela. Feliu esan duenez, manifestazioa ez da alderdi politikoen aurkakoa, mobilizazioaren xedea “independentzia egitea” da, eta alderdiei argi uztea haiek burura eramaten ez badute berdin-berdin egingo dutela, “beste bide batzuetatik, beti demokratikoak eta baketsuak”. Feliuren hitzetan gobernuko eta parlamentuko gehiengo independentistako alderdientzat ispilu bat da Diadako manifestazioa: “Programan zeramatzaten aldarri independentistekin deseroso badaude azter dezatela ea berrikusi behar duten edo diskurtso eta helburu horretan inplikaturik jarraitzen duten”.

Jendea kaleetara itzultzea, independentziaren aldarria instituzioetatik eta haiek kudeatzen trabatzen diren alderdietatik askatu eta prozesu independentista modu zabalagoan berrartikulatzea da ANCren asmoa, baita ezker independentistako beste eragileena ere, baina zaila dirudi orain dela bost urteko egoerara atzera egitea, kaleak berriz ere orduko aldarriak errepikatuz betetzea. 2017ko borondate eta indarrak desaktibatu eta integratu dituen prozesuak balio izan du ikasteko eta dagoeneko denboran atzera egitea bezain zaila dirudi termino berdinetan artikulatuko den ziklo berri bati hasiera ematea. ●